UNIWERSYTET MEDYCZNY
IM. PIASTÓW ŚLĄSKICH WE WROCŁAWIU

Przedmiot: Mikrobiologia (1)

Temat: Antybiotyki i chemioterapeutyki

Rok akademicki 2023/2024

Niniejsze materiały edukacyjne są chronione zgodnie z ustawą z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych.
Ich rozpowszechnianie i użytek inny niż do celów edukacyjnych studentów Uniwersytetu Medycznego
im. Piastów Śląskich we Wrocławiu jest zabroniony.

Wydział: Lekarski
Kierunek: Lekarski
Poziom studiów (jedn. mgr.)
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)
Rok studiów: II

Tytuł naukowy/zawodowy: prof. dr hab.
Imię, nazwisko osoby prowadzącej zajęcia: Beata Sobieszczańska
Stanowisko osoby prowadzącej zajęcia: profesor
Uniwersytet Medycznym im. Piastów Śląskich we Wrocławiu
Copyright ©

Słownik

- **MIC** (minimal inhibitory concentration) minimalne stężenie hamujące wzrost drobnoustrojów
- **MBC** (minimal bactericidal concentration) minimalne stężenie bakteriobójcze
- **BLI** (β-lactamase inhibitor) = inhibitor β-laktamaz
- **β-laktamazy** (m.in. penicylinazy) – bakteryjne enzymy degradujące antybiotyki β-laktamowe
- **Leczenie empiryczne -** zastosowanie antybiotyku/antybiotyków aktywnych wobec najbardziej prawdopodobnej etiologii zakażenia (zakażenia zagrażające życiu) – oparta o udokumentowane doświadczenia kliniczne
- **Leczenie celowane -** dobór antybiotyku na podstawie oznaczonej lekowrażliwości (znany patogen)
- **Terapia skojarzona** – równoczesne stosowanie 2 lub więcej antybiotyków (skuteczne leczenie i zmniejszenie ryzyka rozwoju oporności): gruźlica, zakażenia mieszane: tlenowe + beztlenowe, H. pylori, wykorzystanie synergizmu leków (TMP-SMX), zmniejszenie dawek poszczególnych leków
- **Profilaktyka** – zastosowanie antybiotyku u osoby zdrowej, mającej kontakt z chorych celem zapobieżenia rozwoju choroby

Uniwersytet Medyczny
im. Piastów Śląskich we Wrocławiu

Antybiotyki

Bakteriobójcze

β-laktamy
Glikopeptydy
Bacytracyna
Fosfomycyna
Aminoglikozydy
Polimyksyny
Daptomycyna

Bakteriostatyczne

Tetracykliny
Makrolidy
Linkozamidy
Streptograminy
Ketolidy
Mupirocyna
Oksazolidynony
Kwas fusydowy

Wąskie spektrum

Jedna grupa bakterii GP lub GN

Glikopeptydy – GP
Fidaxomycyna – C. difficile

Szerokie spektrum

Bakterie GP, GN, beztlenowe

β-laktamy
Aminoglikozydy
Tetracykliny
Makrolidy

Spektrum przeciwbakteryjne

Uniwersytet Medyczny
im. Piastów Śląskich we Wrocławiu

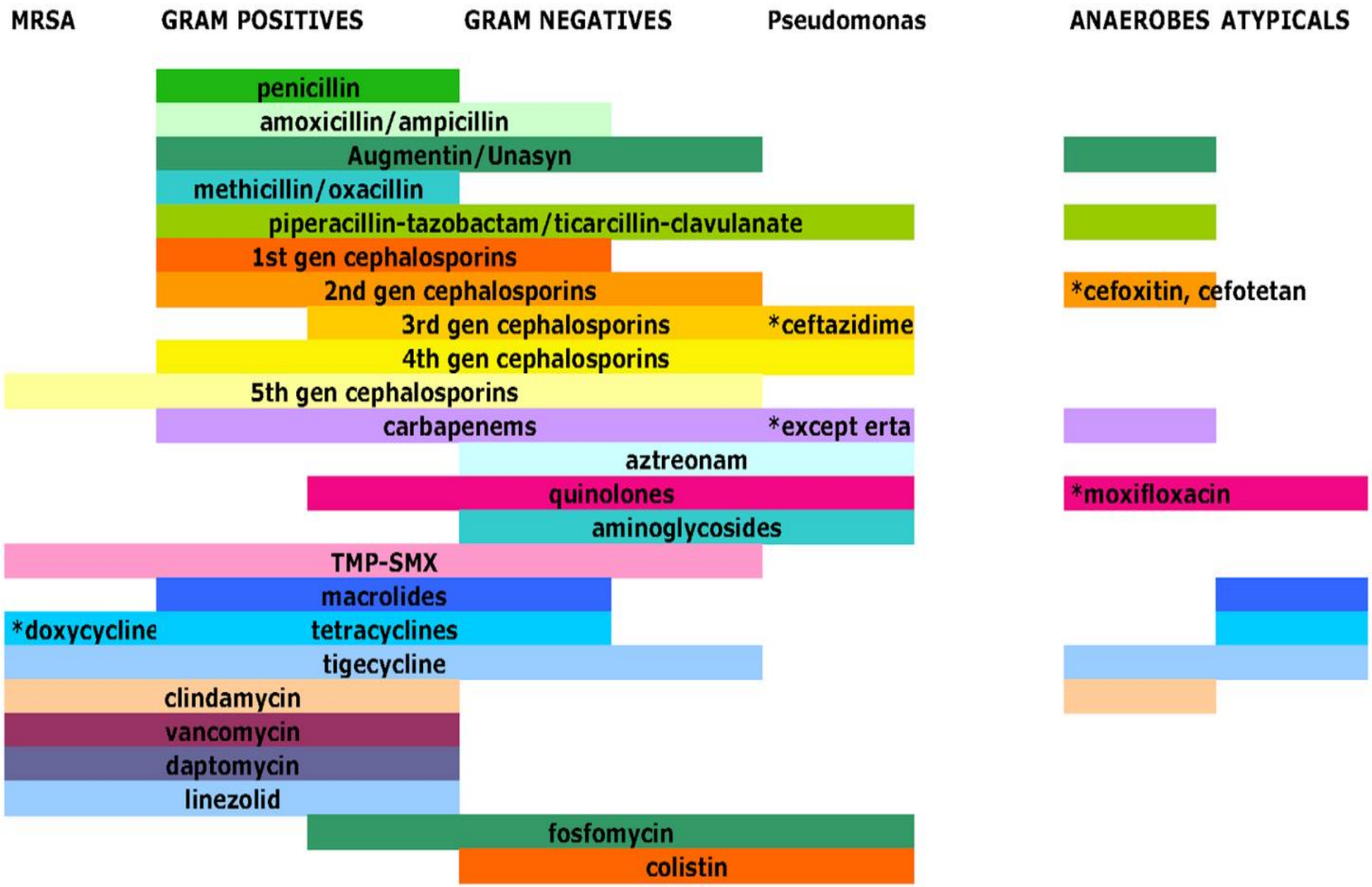

Mechanizmy działania antybiotyków na bakterie

- **Hamowanie syntezy ściany komórkowej** (peptydoglikanu) bakterii (antybiotyki β-laktamowe, glikopeptydy, fosfomycyna, bacytracyna)
- **Zaburzanie błony cytoplazmatycznej** (daptomycyna, polimyksyny)
- **Hamowanie biosyntezy białka** (tetracykliny, aminoglikozydy, makrolidy, linkozamidy, oksazolidynony)
- **Hamowanie syntezy kwasów nukleinowych** (chinolony, ryfamycyny)
- **Hamowanie syntezy kwasu foliowego** (sulfonamidy)

PBP=białka wiążące penicylinę (penicillin binding proteins) enzymy transpeptydazy

β-laktamy

- Penicyliny - naturalne i półsyntetyczne
- Cefalosporyny
- Monobaktamy
- Karbapenemy
- Inhibitory β-laktamaz (BLI)

TET MEDYCZNY
SKICH WE WROCŁAWIU

BLI – inhibitory β-laktamaz

I generacji (stare):
Kwas klawulanowy
Sulbaktam
Tazobaktam
II generacji (nowe):
Awibaktam
Waborbaktam
Relebaktam

BLI - brak lub słaba aktywność przeciwbakteryjna
Wiążą się nieodwracalnie z β-laktamazami bakteryjnymi
= strukturalnie przypominają β-laktamy

Bakteryjne β-laktamazy = enzymy degradujące antybiotyki β-laktamowe

Przykłady połączeń:
Amoksycylina + kwas klawulanowy
Ampicylina + sulbaktam
Piperacylina + tazobaktam
Ceftazydym + awibaktam
Aztreonam + awibaktam
Meropenem + waborbaktam
Aztreonam + awibaktam
Imipenem + relebaktam

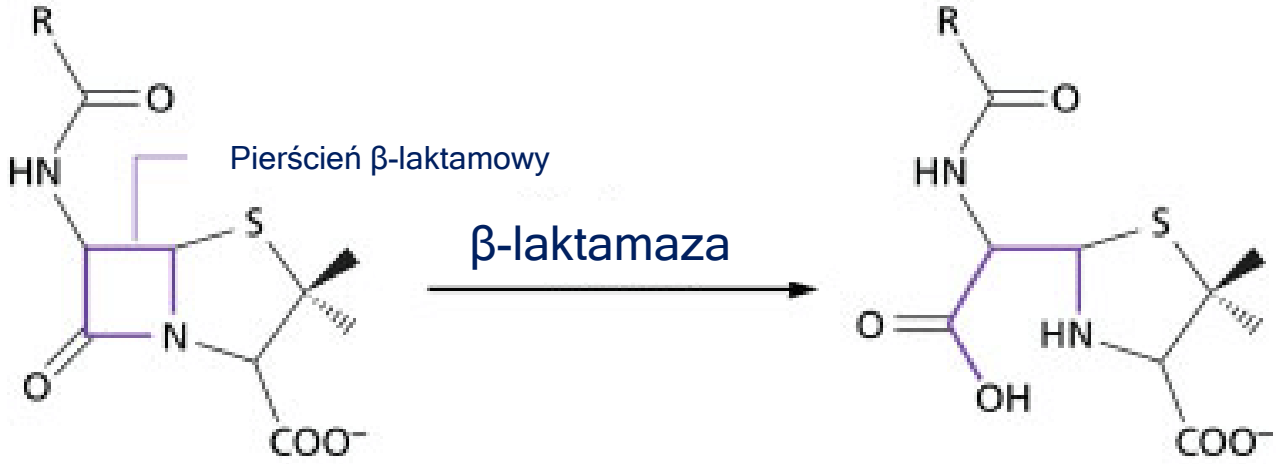

Penicylina

Kwas penicylinowy

Uniwersytet Medyczny
im. Piastów Śląskich we Wrocławiu

β-laktamy blokują enzym transpeptydazę odpowiedzialną za składanie wiązań poprzecznych peptydów w peptydoglikanie

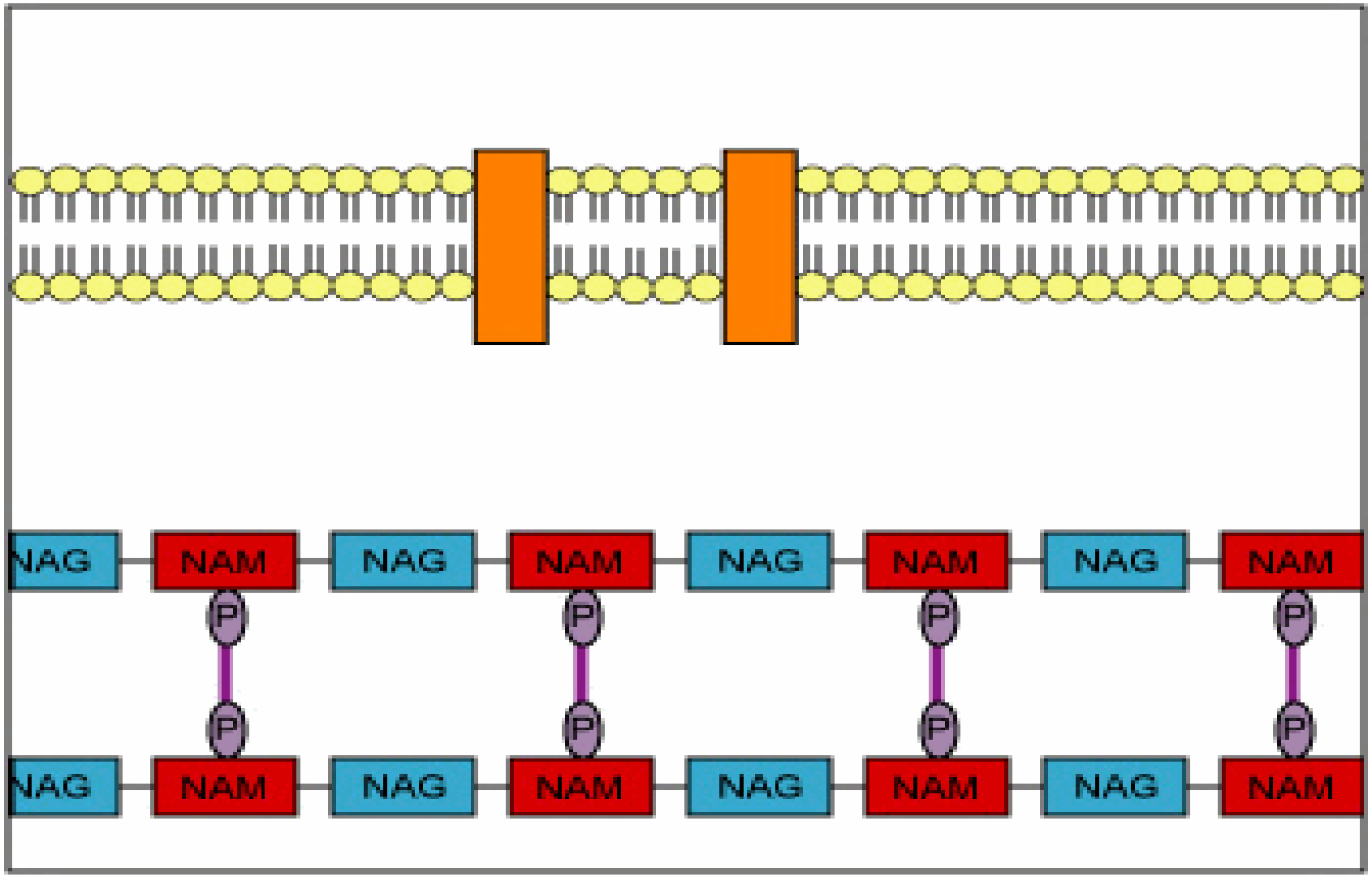

Antybiotyki hamujące syntezę ściany komórkowej

Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu

PENICYLINY

Naturalne

Penicylina benzylowa, benzatynowa, prokainowa (parenteralne)
fenoksymetylowa (doustna)

Półsyntetyczne

Przeciw-gronkowcowe (izoksazolilowe)
- Kloksacylina
- Flukloksacylina
- Nafcylina
- Oxacylina

Aminopenicyliny
- Ampicylina
- Amoksycylina

Przeciw-Pseudomonas

Ureidopenicyliny
- Azlocylina
- Mezlocylina
- Piperacylina

Karboksypenicyliny
- Tykarcylina
- Karbenicylina
- Karfecylina

Penicyliny nie są skuteczne w leczeniu zakażeń wywoływanych przez bakterie wewnątrzkomórkowe

Penicyliny - spektrum

MRSA = oporny na β-laktamy Staphylococcus aureus
PRP = oporny na penicyliny Streptococcus pneumoniae
ESBL - β-laktamazy o rozszerzonym spektrum

Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu

Wrażliwe na penicylinazy: Naturalne penicyliny

GP: streptokoki, pneumokoki, gronkowce, enterokoki, Actinomyces, Corynebacterium
spiralne: Treponema, Borrelia, Leptospira
niektóre GN: Pasteurella, Neisseria
Beztlenowe GP: paciorkowce, Clostridium

Oporne na penicylinazy: izoksazolilowe

GP ziarniaki + gronkowce produkujące penicylinazy, ale nie MRSA i MRSE !!!
Słabsza aktywność wobec paciorkowców, beztlenowych GP ziarniaków
Enterokoki oporne !!!

Aminopenicyliny
Wrażliwe na penicylinazy

GP: streptokoki, gronkowce, enterokoki, Listeria
GN: Haemophilus, E. coli, Proteus mirabilis, Salmonella, Shigella, Bordetella pertussis

W połączeniu z BLI są aktywne wobec bakterii produkujących β-laktamazy

Ureidopenicyliny i Karboksypenicyliny
Wrażliwe na penicylinazy

GP: streptokoki, pneumokoki, gronkowce, T. pallidum, Borrelia, Actinomyces
GN: Haemophilus, E. coli, Proteus mirabilis, Pseudomonas

Leczenie zakażeń: dróg oddechowych (anginy paciorkowcowej, z. płuc), układu moczowego, dróg żółciowych, ucha środkowego, wsierdzia, opon m-r, kości, stawów, skóry, tkanek miękkich, bakteriemii, sepsy, chorób przenoszonych drogą płciową, listeriozy, tężca, boreliozy etc.

Cefalosporyny bardziej oporne na β-laktamazy

Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu

Chorzy ambulatoryjni – bakterie wrażliwe

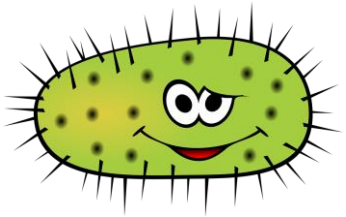

Wrażliwe patogeny

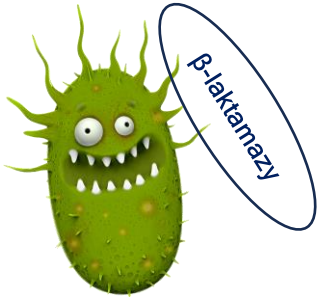

Trochę oporne patogeny

Cefalosporyny I gen.

Cefalosporyny II gen.

Chorzy hospitalizowani – bakterie oporne

Wredne i oporne patogeny

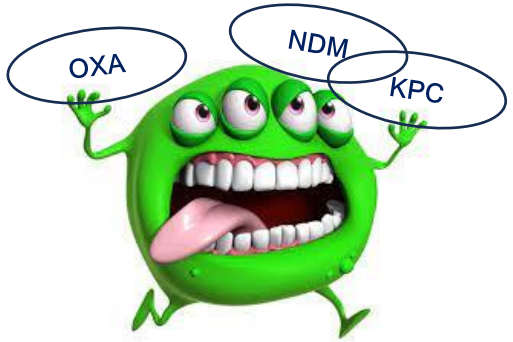

Bardzo wredne i bardzo oporne patogeny

Cefalosporyny III gen.

Cefalosporyny IV i V gen.

Cefalosporyny bardziej oporne na β-laktamazy

Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu

I generacja:
Cefaleksyna, cefadroksyl
cefaleksyna, cefazolina

Ziarniaki GP (paciorkowce, gronkowce, ale NIE szczepy oporne PRP, MRSA)
Niektóre pałeczki GN (E. coli, Klebsiella, Proteus mirabilis);
profilaktyka przedoperacyjna, leczenie ambulatoryjne

II generacja:
Cefuroksym aksetyl, cefaklor
Cefuroksym, cefamandol

Ziarniaki GP (paciorkowce, gronkowce), pałeczki GN (Haemophilus, Moraxella - także szczepy β-laktamazo-dodatnie, E. coli, Klebsiella pneumoniae, Proteus mirabilis)
leczenie ambulatoryjne (np. bakterie oporne na aminopenicyliny)

III generacja:
Cefiksym
Cefotaksym, cefriakson,
ceftazydym, cefoperazon

Ziarniaki GP (paciorkowce, gronkowce, ale NIE szczepy oporne MRSA, MRSE !!!)
Lepsza aktywność wobec bakterii GN - szczególnie Pseudomonas (Neisseria, Haemophilus, pałeczki jelitowe, ale NIE ESBL+
stosowane tylko w leczeniu szpitalnym
Najbardziej aktywne wobec **P. aeruginosa - ceftazydym** (nieaktywny wobec GP ziarniaków) **i cefoperazon**

IV generacja:
Cefepim

Podobna do III gen. GN i GP; większa stabilność wobec β-laktamaz
P. aeruginosa, Acinetobacter, pałeczki jelitowe (także szczepy AmpC)
Zarezerwowane do leczenia poważnych zakażeń szpitalnych, w tym szczepami opornymi

V generacja:
Ceftarolina, ceftobiprol,
ceftozolan

GP ziarniaki, w tym szczepy oporne: MRSA, PRP, pneumokoki oporne na ceftriakson, Enterococcus faecalis (ale **NIE** E. faecium), Listeria; ograniczona aktywność wobec beztlenowców
Pałeczki jelitowe (ale **NIE** ESBL+), ale **NIE** Pseudomonas i Acinetobacter !!!

Cefalosporyna sideroforowa
Cefiderokol - aktywna wobec opornych pałeczek GN (nieaktywny wobec GP i beztlenowych) - niedostępna w Polsce

Na wszystkie cefalosporyny oporne są enterokoki (wyjątek E. faecalis i ceftarolina), bakterie wewnątrzkomórkowe, ESBL+

Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu

Monobaktamy

Aztreonam

Tlenowe bakterie GN: pałeczki jelitowe, Pseudomonas, Neisseria, Haemophilus, Neisseria (z wyjątkiem szczepów produkujących ESBL i AmpC β-laktamazy)

Naturalnie oporne są: Stenotrophomonas maltophilia, Alcaligenes, Burkholderia cepacia, bakterie GP, beztlenowce

Bezpieczne dla osób z alergią na penicyliny

Karbapenemy

GP↑ Imipenem/cylastatyna
GN↑ Meropenem
GN↑ Doripenem

Ertapenem

z nowymi BLI:
Imipenem/relebaktam
Meropenem/waborbaktam

Szerokie spektrum:
GP (paciorkowce, gronkowce ale **NIE** MRSA - oporne !!!, enterokoki, Listeria, Nocardia etc.),
GN (pałeczki jelitowe, Pseudomonas, Acinetobacter, Neisseria, etc.)
bakterie beztlenowe (Clostridium **z wyjątkiem C. difficile**, Prevotella, Bacteroides etc.)
Ertapenem NIEAKTYWNY wobec P. aeruginosa i Acinetobacter i enterokoków
Zarezerwowane do leczenia poważnych zakażeń szpitalnych wywoływanych przez oporne szczepy bakterii (szpitalne zakażenia płuc – mukowiscydoza, wentylacyjne, powikłane z. układu moczowego, skóry, tkanek miękkich, wsierdzia etc.)
wyjątek ertapenem stosowany jest w leczeniu ambulatoryjnych z. płuc i zakażeń wewnątrzbrzusznych i profilaktycznie w zabiegach chirurgicznych na jelicie grubym

Stenotrophomonas maltophilia, Burkholderia cepacia, Enterococcus faecium i bakterie wewnątrzkomórkowe (Chlamydia, mykoplazmy) są **NATURALNIE OPORNE na karbapenemy**

W leczeniu zakażeń Pseudomonas często stosowane z aminoglikozydami

Antybiotyki hamujące syntezę ściany komórkowej

Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu

Glikopeptydy

Wankomycyna
Teikoplanina

Lipoglikopeptydy

Telawancyna
Oritawancyna
Dalbawancyna

Ramoplanina (podobna do wankomycyny) hamuje syntezę ściany komórkowej; aktywna wobec: GP tlenowych i beztlenowych bakterii GP

Bakteriobójcze - hamują syntezę ściany komórkowej bakterii
Spektrum: **TYLKO bakterie GP**, ale także te oporne (np. MRSA)

Leczenie zakażeń krwi, z. wsierdzia, z. tkanek miękkich

Leczenie zakażeń tkanek miękkich

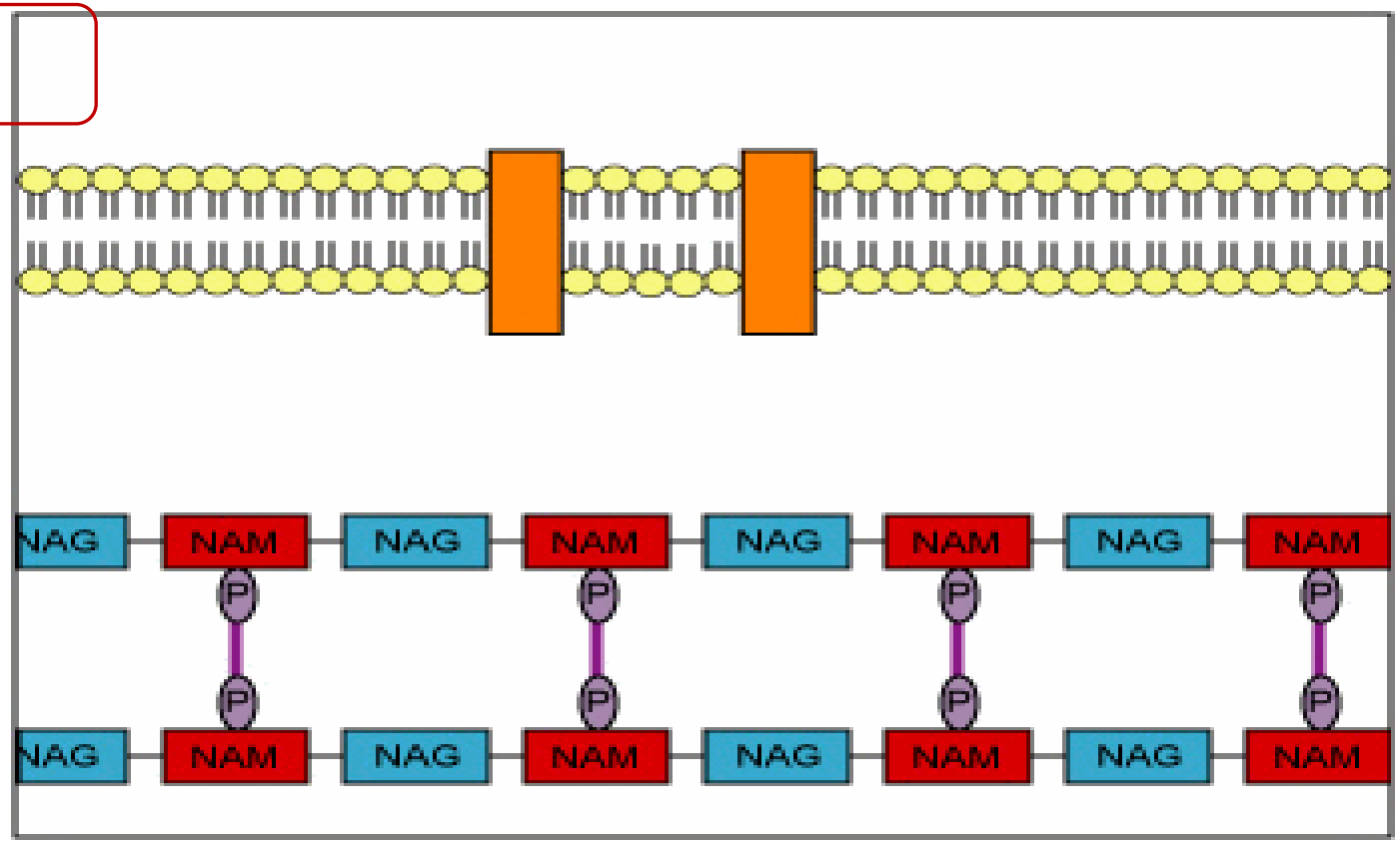

Aktywne wobec: paciorkowców, enterokoków, gronkowców, C. difficile, Corynebacterium jejkeium, Listeria

Lipoglikopeptydy: S. aureus/(MRSA), Enterococcus/VRE, S. pyogenes, S. agalactiae

Antybiotyki hamujące syntezę ściany komórkowej

Fosfomycyna

Bakteriobójcza
Spektrum szerokie: **bakterie GP** (Staphylococcus – także szczepy oporne np. MRSA, Enterococcus - także szczepy oporne np. VRE, Neisseria gonorrhoeae, Listeria) **i bakterie GN** (pałeczki jelitowe Salmonella, Shigella, Proteus, Enterobacter, Citrobacter)
Pałeczki niefermentujące glukozy są naturalnie oporne!
Stosowana doustnie w zakażeniach układu moczowego (ZUM) lub pozajelitowo w poważnych zakażeniach (np. z. wsierdzia, ZOMR, zakażenia wewnątrzbrzuszne)

Bacytracyna

Bakteriobójcza
Spektrum wąskie: **bakterie GP** (Staphylococcus, Streptococcus, Corynebacterium, Clostridium)
Stosowana miejscowo (maści) często z neomycyną i/lub polimyksyną B (toksyczna!)

Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu

Polimyksyny: polimyksyna B i polimyksyna E (kolistyna)

Bakteriobójcze antybiotyk polipeptydowy powierzchniowo-czynny (neutralizuje LPS)
Spektrum wąskie: tylko **GN bakterie** (pałeczki jelitowe i niefermentujące)
Naturalnie oporne są: Proteus, Burkholderia, Neisseria Brucella, Morganella, Providencia, Legionella

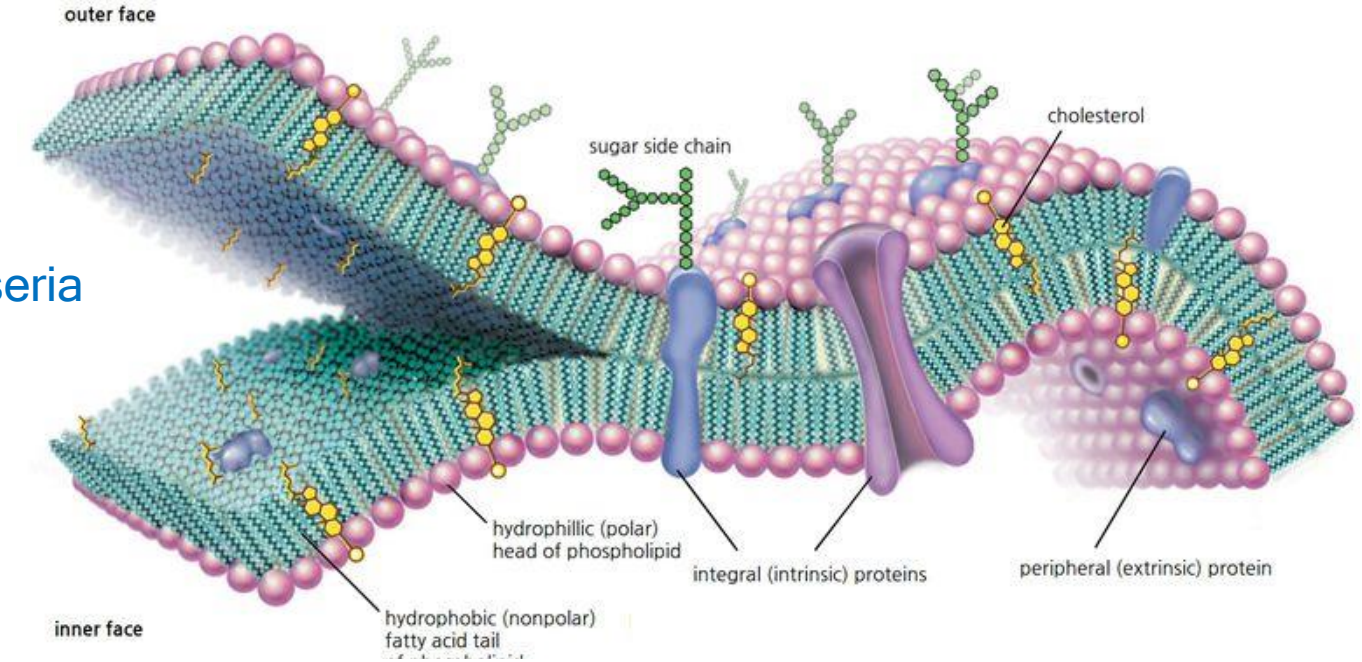

Daptomycyna

Bakteriobójczy antybiotyk lipopeptydowy (depolaryzuje błony)
Spektrum wąskie: tylko **GP bakterie**, ale także te oporne (MRSA, VRE, etc.)
Surfaktant płucny inaktywuje daptomycynę – NIE stosować w leczeniu zapalenia płuc!
Aktywna w zakażeniach tkanek miękkich (stopa cukrzycowa), zakażeniach kości i stawów, bakteriemii gronkowcowej
Przeciwwskazana u dzieci

Antybiotyki hamujące biosyntezę białek bakterii

Uniwersytet Medyczny
im. Piastów Śląskich we Wrocławiu

Bakteriostatyczne z wyjątkiem aminoglikozydów, nitrofuranów

Makrolidy
Linkozamidy
Ketolidy
Streptograminy
Chloramfenikol

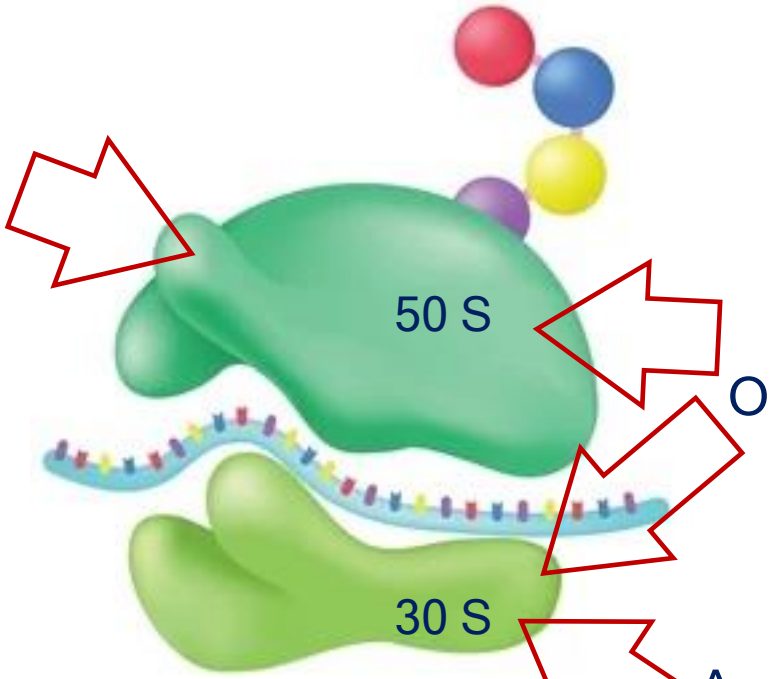

Oksazolidynony

Aminoglikozydy
Tetracykliny
Glicylcykliny (tygecyklina)

Antybiotyki hamujące biosyntezę białek bakterii

Tetracykliny: doksycyklina, tetracyklina, chlorotetracyklina, erawacyklina

Przeciwwskazane u dzieci

Bakteriostatyczne

Spektrum szerokie: **bakterie GP i GN, atypowe, spiralne, beztlenowe** (penetrują do wnętrza komórki gospodarza)

Nie wolno stosować w anginie paciorkowcowej – nie zapobiegają gorączce reumatycznej (bark eradykacji)

Często oporne: gronkowce, paciorkowce, pneumokoki, pałeczki jelitowe, Bacteroides fragilis, M. genitalium

NEAKTYWNE wobec Legionella pneumophila, Pseudomonas aeruginosa, Proteus, Serratia

Leczenie – **zakażenia bakteriami atypowymi, spiralnymi:** borelioza, atypowe z. płuc, wąglik skórny, dżuma, leptospiroza, cholera

Erawacyklina – aktywna wobec opornych ziarniaków GP (MRSA,VRE), pałeczek GN (ESBL, KPC)

Glicylcykliny: tygecyklina (parenteralna)

Bakteriostatyczne

Spektrum szerokie: **bakterie GP** (w tym szczepu oporne: MRSA, VRE),

bakterie GN (w tym pałeczki jelitowe oporne: ESBL, KPC, AmpC, w tym Acinetobacter baumannii, Klebsiella pneumoniae)

bakterie beztlenowe (Cutibacterium, Peptostreptococcus, Clostridium)

bakterie atypowe (Mycoplasma, Chlamydia, Legionella), prątki Mycobacterium)

ALE słaba aktywność wobec Pseudomonas aeruginosa, Proteus mirabilis, Burkholderia cepacia, Morganella, Providencia

Antybiotyki hamujące biosyntezę białek bakterii

C15 C16

Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu

Makrolidy: erytromycyna, klarytromycyna, roksytromycyna, azytromycyna, spiramycyna

C14

Bakteriostatyczne
Spektrum szerokie: **bakterie GP i GN, atypowe, spiralne, beztlenowe, prątki** (penetrują do tkanek)
Pałeczki GN (Bordetella, Haemophilus, Pasteurella) - klarytromycyna, azytromycyna
Leczenie - **zakażenia bakteriami atypowymi**
Działanie immunomodulujące, hamują adhezję bakterii, tworzenie biofilmu

Ketolidy: telitromycyna, solitromycyna

Bakteriostatyczne
Spektrum szerokie podobne do makrolidów: **bakterie GP i GN**
Solitromycyna - aktywna wobec S. pneumoniae MLSb, S. aureus VISA, enterokoków VRE

Linkozamidy: klindamycyna

Bakteriostatyczna; dobrze penetruje do tkanek, w tym tkanki kostnej, makrofagów i leukocytów
Spektrum wąskie: **bakterie GP** (ziarniaki, GP beztlenowe: Fusobacterium, Actinomyces)
Nie są aktywne wobec pałeczek i ziarniaków GN

Oksazolidynowny: Linezolid, tedizolid

Bakteriostatyczne wobec gronkowców i enterokoków, ale bakteriobójczy wobec paciorkowców
Spektrum wąskie: **ziarniaki GP** (Staphylococcus/MRSA, VISA, VRSA, Streptococcus pneumoniae/PRP, Enterococcus/VRE oraz Corynebacterium, Mycobacterium
Alternatywa dla glikopeptydów, daptomycyny, tygecykliny

Antybiotyki hamujące biosyntezę białek bakterii

Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu

Aminoglikozydy: streptomycyna, gentamycyna, tobramycyna, netylmycyna, amikacyna

Bakteriobójcze

Spektrum szerokie: **tlenowe bakterie GN** (pałeczki jelitowe, niefermentujące), a także prątki gruźlicy

Aktywność wobec GP tylko w połączeniu z β-laktamami (np. leczenie paciorkowcowego i enterokokowego z. wsierdzia)

NIE są aktywne wobec Stenotrophomonas maltophilia i Burkholderia cepacia

Fenikole: chloramfenikol (lek hematotoksyczny! = ograniczone zastosowanie)

Bakteriostatyczny, ale **działanie bójcze wobec**: Streptococcus pneumoniae, Neisseria meningitidis, Haemophilus influenzae

Spektrum szerokie: **bakterie GP i GN, atypowe, spiralne**

Nie jest aktywny wobec GN pałeczek: Pseudomonas aeruginosa, Acinetobacter, Proteus mirabilis, Enterobacter cloaceae, Citrobacter freundii

Nitrofurany: furazydyna (furagina), nitrofurantoina, nifuroksazyd, furazolidon

Bakteriobójczy (hamuje syntezę białek i uszkadza DNA)

Spektrum szerokie: **ziarniaki GP** (Staphylococcus, Streptococcus, Enterococcus) **i pałeczki GN** (jelitowe – z wyjątkiem Proteus, Serratia, Morganella)

Nieaktywne wobec Pseudomonas aeruginosa i Acinetobacter

Zakażenia układu moczowego

Antybiotyki hamujące biosyntezę białek bakterii

Streptograminy: chinupristyna + dalfopristyna (Synercid)

Bakteriostatyczny, ale wyższe stężenia bójczy
Spektrum szerokie: **bakterie GP** (gronkowce, paciorkowce – także szczepy oporne)
atypowe (Mycoplasma, Legionella, Chlamydia), **beztlenowe**

Mupirocyna

Bakteriostatyczna lub bakteriobójcza – zależnie od stężenia
Spektrum wąskie: **Staphylococcus** (także szczepy oporne – MRSA), **paciorkowce**
Do leczenia miejscowego (kremy, maści) niewielkich zakażeń skóry i zwalczania nosicielstwa gronkowca złocistego (maść do nosa Bactrobam)

Fusydyny: kwas fusydowy

Bakteriostatyczny, ale w wyższych stężeniach bójczy
Spektrum: **bakterie GP** (gronkowce/MRSA) **i GN** (meningokoki, gonokoki, Moraxella, Bordetella, Corynebacterium
Szybko narasta oporność gronkowców – leczenie skojarzone z kloksacyliną, ryfampicyną, klindamycyną, wankomycyną

Antybiotyki zaburzające biosyntezę kwasów nukleinowych bakterii - bakteriobójcze

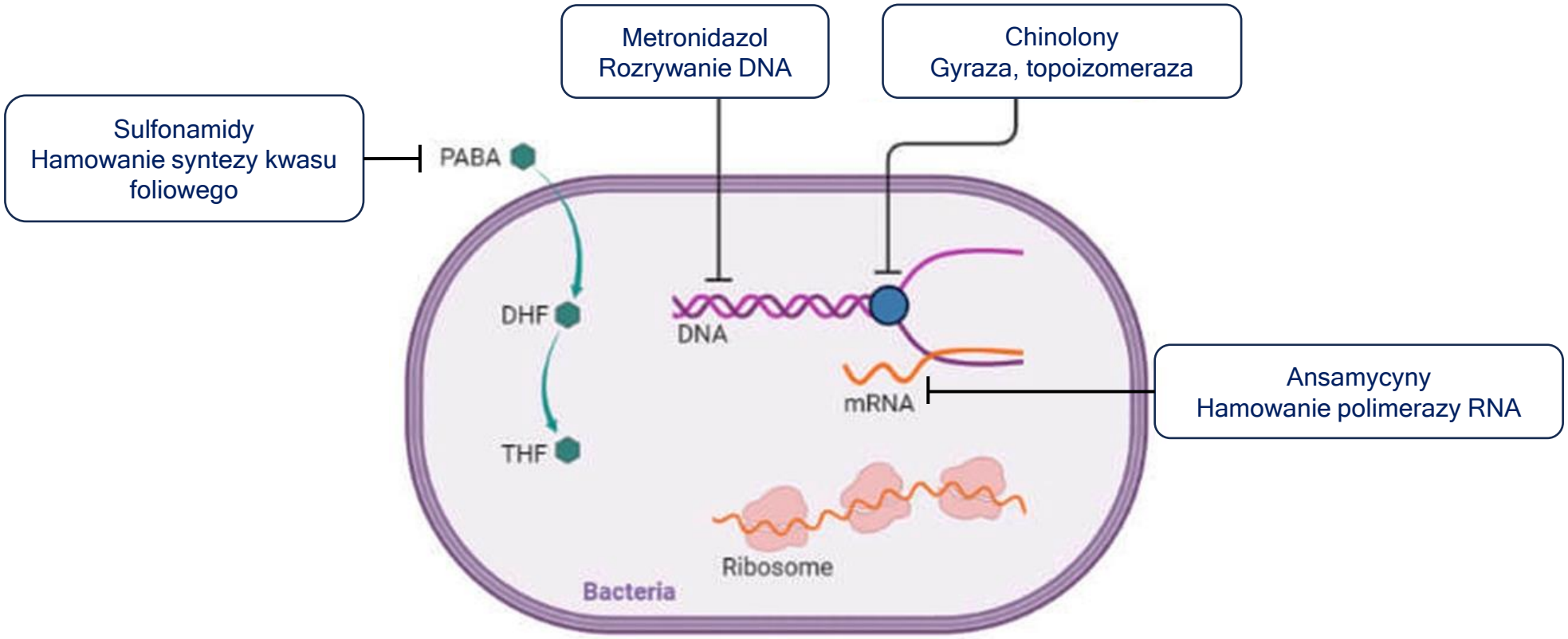

Antybiotyki zaburzające biosyntezę kwasów nukleinowych bakterii - bakteriobójcze

Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu

Chinolony i fluorochinolony

I generacja
CHINOLONY

Kwas nalidyksynowy
Kwas pipemidowy

Spektrum wąskie: tylko bakterie GP
Zakażenia układu moczowego (+norfloksacyna)

II generacja
Fluorochinolony

Norfloksacyna
Pefloksacyna
Ciprofloksacyna

Spektrum szerokie: tlenowe pałeczki GN, niektóre GP, atypowe, prątki gruźlicy i atypowe
Ciprofloksacyna – Pseudomonas aeruginosa

III i IV generacja
Fluorochinolony oddechowe

Lewofloksacyna
Moksifloksacyna
Gatifloksacyna

Spektrum szerokie:
Ziarniaki GP (oporne pneumokoki/PRP, gronkowce, paciorkowce, enterokoki
Pałeczki GN (jelitowe, małe, niektóre niefermentujące)
Pałeczki GN małe (Haemophilus, Bordetella
Bakterie spiralne (Helicobacter, Campylobacter
Ziarniaki GN (Neisseria, Moraxella,
Bakterie atypowe
Prątki gruźlicy i M. fortuitum (atypowe)

Hamują gyrazę DNA (topoizomerazę I) i topoizomerazę IV

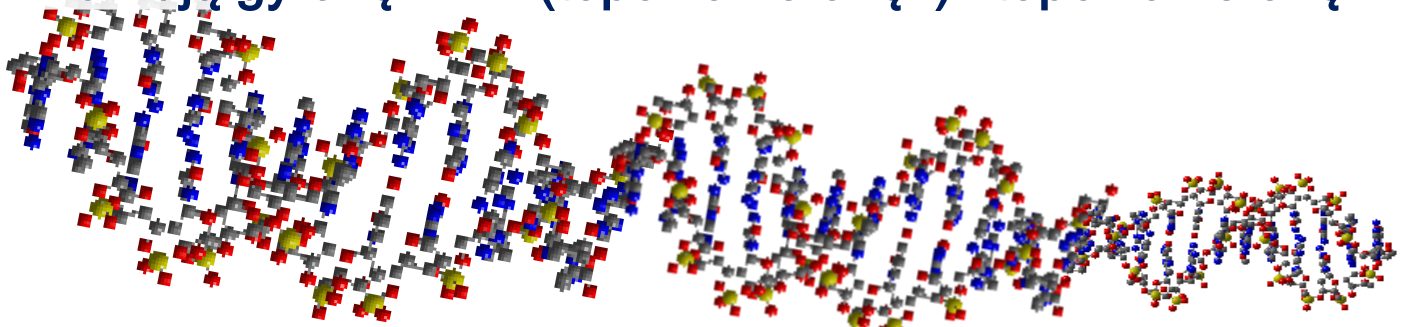

Antybiotyki zaburzające biosyntezę kwasów nukleinowych bakterii - bakteriobójcze

Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu

Nitroimidazole: metronidazol

Uszkadza DNA przez pośrednie metabolity, ale jest aktywny tylko w warunkach beztlenowych

Leczenie zakażeń wywoływanych przez bakterie beztlenowe i mieszane (tlenowe + beztlenowe)

Aktywny wobec: beztlenowych pałeczek GN niesporujących (Bacteroides, Prevotella, Porphyromonas)

Laseczek GP sporujących (Clostridium, w tym C. difficile)

Helicobacter pylori (często oporne szczepy)

Naturalnie oporne są inne beztlenowe: Actinomyces, Lactobacillus, Cutibacterium

Ansamycyny: ryfampicyna, ryfaksymina - zakażenia przewodu pokarmowego (ryfapentyna, ryfabutyna - leczenie gruźlicy)

Blokują bakteryjną polimerazę RNA

Spektrum: **rifampicyna = lek pierwszego rzutu w leczeniu gruźlicy (zawsze w skojarzeniu);**

Aktywna wobec: **ziarniaków GP** (gronkowców/MRSA, paciorkowców), **atypowych** (Chlamydia, Legionella), **niektórych bakterii GN** (Haemophilus, Neisseria meningitidis)

Niska aktywność wobec jelitowych pałeczek GN

Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu

Kotrimoksazol (Sulfametoksazol + trimetoprim, TMP-SMX)

Blokują syntezę kwasu foliowego – zatrzymanie wzrostu komórki; pośrednio syntezy DNA
Sulfametoksazol - sulfonamid, analog PABA (kwasu paraaminobenzoesowego)
składnika cząsteczki kwasu foliowego
Trimetoprim - blokuje reduktazę kwasu dihydrofoliowego

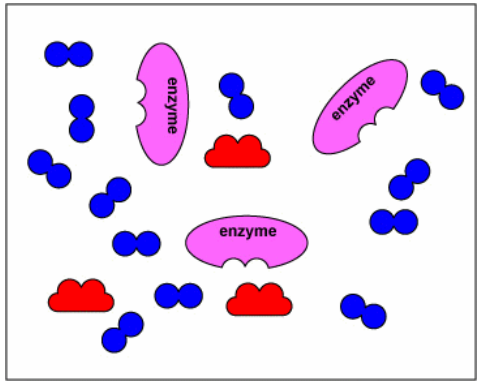

Sulfametoksazol + trimetoprim = synergia

Spektrum szerokie: **bakterie GP i GN, promieniowce**
GP ziarniaki: gronkowce/MRSA, ale **NIE enterokoki !**
Inne GP: Promieniowce, Nocardia, **Pneumocystis jiroveci**
GN pałeczki jelitowe (E. coli, Salmonella, Shigella, Yersinia), pałeczki hemofilne, Moraxella, gonokoki, Bordetella, Legionella, Brucella, Vibrio, Listeria
oraz **Burkholderia cepacia i Stenotrophomonas maltophilia**

Fidaksomycyna

Blokuje bakteryjną polimerazę RNA
Aktywna wobec: bakterii GP, szczególnie **Clostridium difficile** (obok metronidazol i wankomycyny, lek z wyboru
W leczeniu biegunki poantybiotykowej
Nie wchłania się z przewodu pokarmowego

UNIWERSYTET MEDYCZNY
IM. PIASTÓW ŚLĄSKICH WE WROCŁAWIU

Dziękuję za uwagę

W celu uzyskania szczegółowych informacji na temat prezentowanych treści proszę o przesłanie wiadomości na adres mailowy:

beata.sobieszczanska@umw.edu.pl